

Bedrijfsjuridische berichten

Arbeidsrecht

Doorwerking oude arbeidsvoorwaarden bij overgang van onderneming

(HR 10 januari 2003, *JAR* 2003, 38)

mr. L. Heidstra

I. Feiten en uitspraak

Een werknemer werkte in de verbandkamer van Hoogovens. Op de arbeidsovereenkomst was de Hoogovens-CAO van toepassing. In oktober 1995 werd de verbandkamer door Hoogovens overgedragen aan het Rode Kruis Ziekenhuis in Beverwijk en kwam de werknemer op grond van overgang van onderneming (art. 7:662 e.v. BW) bij dit ziekenhuis in dienst. Bij het ziekenhuis gold de, voor de werknemer veel minder gunstige, CAO voor het Ziekenhuiswezen.

Vanaf het moment dat de verbandkamer was overgenomen door het ziekenhuis heeft het ziekenhuis haar eigen CAO op de werknemer toegepast. Vanaf 3 mei 1997 is de CAO voor het Zie-

Arbeidsrecht

Doorwerking oude arbeidsvoorwaarden bij overgang van onderneming (HR 10 januari 2003, *JAR* 2003, 38),
mr. L. Heidstra, advocaat Kennedy Van der Laan te Amsterdam / 55

Ondernemingsrecht

CV + 1 = afgescheiden vermogen: eindelijk gerechtigdheid? (HR 14 maart 2003, *RvdW* 2003, 49)
mr. G.J. van Rijthoven, kandidaat notaris Baker & McKenzie te Amsterdam / 57

kenhuiswezen algemeen verbindend verklaard. Naar de mening van de werknemer was het onjuist dat het Ziekenhuis jegens hem haar eigen CAO hanteerde in plaats van de Hoogovens-CAO. Hij stelde in de procedure bij de rechtbank dat hij niet gebonden was en is aan de CAO voor het Ziekenhuiswezen, met uitzondering van het tijdvak waarover deze algemeen verbindend is verklaard en dat voor hem de arbeidsvoorwaarden van Hoogovens waren blijven gelden zoals deze golden op het moment van de overgang van onderneming. Ter onderbouwing van zijn stellingen voerde hij aan dat hij geen lid was van één van de partijen bij de Ziekenhuis-CAO en dat deze CAO ook niet in zijn arbeidsovereenkomst van toepassing was verklaard. Verder stelde hij dat conform de regeling inzake overgang van onderneming de verkrijgende onderneming de arbeidsvoorwaarden moet respecteren zoals die bij de overdragende onderneming golden. De recht-

bank heeft de werknemer in het gelijk gesteld. Met dit oordeel kon het Ziekenhuis zich op haar beurt niet verenigen en zij ging in cassatie. In cassatie wierp zij de stelling op dat een algemeen verbindend verklaarde CAO nawerking heeft. Dit wil zeggen dat de arbeidsvoorwaarden die door de algemeenverbindendverklaring van kracht zijn geworden ook na afloop van die algemeenverbindendverklaring geldig blijven. Vanaf 3 mei 1997 zou de werknemer daarom, aldus het ziekenhuis, aan de ziekenhuis-CAO zijn gebonden.

Verder merkte het ziekenhuis op dat het door de werknemer voorgestane, en door de rechtbank gevolgde, systeem, niet werkbaar zou zijn. Het zou namelijk betekenen dat tussen partijen steeds verschillende arbeidsvoorwaarden zouden gelden. Na afloop van de algemeenverbindendverklaring zou dan weer moeten worden teruggegrepen op de vóór die tijd geldende arbeidsvoorwaarden. De Hoge Raad heeft dit cassatieberoep verworpen. Naar het oordeel van de Hoge Raad is er geen ruimte voor nawerking van een algemeen verbindend verklaarde CAO. Gelet op het stelsel van de wet kan alleen een gewone CAO nawerken. De werknemer kan daarom, na afloop van de algemeenverbindendverklaring van de ziekenhuis-CAO, weer aanspraak maken op herleving van zijn oude (nog stammend uit de tijd bij Hoogovens) arbeidsvoorwaarden. Ten aanzien van de praktische problemen die dit voor werkgevers met zich brengt, merkt de Hoge Raad op dat de wet geen ruimte biedt voor een aanpassing van het CAO-systeem op de door het ziekenhuis gewenste wijze.

2. Conclusie

Het arrest van de Hoge Raad betekent dat een werkgever die een onderneming overneemt, nog gedurende lange tijd gehouden kan zijn om de arbeidsvoorwaarden toe te passen zoals deze golden bij de overdragende werkgever. Een eventuele nieuwe CAO kan slechts in drie situaties op een werknemer van toepassing worden:

1. De werknemer is lid van een bij de nieuwe CAO betrokken vakorganisatie;
2. de nieuwe CAO is in de arbeidsovereenkomst van toepassing verklaard;
3. de nieuwe CAO is van toepassing uit hoofde van algemeenverbindendverklaring.

Een werknemer is echter niet verplicht om in te

stemmen met het van toepassing verklaring van een (nieuwe) CAO in zijn arbeidsovereenkomst en ook niet om lid te worden van een vakorganisatie. Algemeenverbindendverklaring kan ertoe leiden dat een werknemer tijdelijk gebonden is aan de arbeidsvoorwaarden uit de algemeen verbindend verklaarde CAO. De oude arbeidsvoorwaarden, zo blijkt uit het arrest van de Hoge Raad, herleven evenwel weer na afloop van de algemeenverbindendverklaring. Dit systeem kan voor een werknemer gunstig zijn indien de arbeidsvoorwaarden bij zijn oude werkgever gunstiger waren dan bij zijn nieuwe werkgever. Voor de nieuwe werkgever is deze gang van zaken echter onpraktisch omdat hij te maken krijgt met verschillende arbeidsvoorwaardenregimes. Wel is het zo dat de arbeidsvoorwaarden bij de nieuwe werkgever na verloop van tijd gunstiger zullen worden dan de oude arbeidsvoorwaarden, na verloop van tijd zal in het algemeen het CAO-loon bij de verkrijgende onderneming het loon van de overgenomen werknemer hebben ingehaald. Dit kan echter geruime tijd duren, met name in een tijd waarin de lonen niet of weinig stijgen. Compensatie voor eventuele minder gunstige arbeidsvoorwaarden is onvoldoende om de vordering van een werknemer terzake van het toepassen van de oude arbeidsvoorwaarden te pareren, ook niet wanneer dit is neergelegd in een specifieke CAO of Sociaal Plan. De werknemer van Hoogovens had in het kader van de overgang van onderneming f 65.000,- ontvangen als compensatie voor te verwachten inkomensachteruitgang. Dit stond er echter niet aan in de weg dat hij daarnaast naleving van zijn oude arbeidsvoorwaarden kon vorderen.

CV+1= afgescheiden vermogen: eindelijk gerechtig(d)heid?

(HR 14 maart 2003, *RvdW* 2003, 49)

mr. G.J. van Rijthoven

1. Inleiding

De Hoge Raad gaf onlangs in bovenstaand arrest aan te zijn teruggekomen van zijn standpunt dat een commanditaire vennootschap met één behorend vennoot (CV+1) geen 'afgescheiden vermogen' zou hebben (HR 4 jan. 1937, *NJ* 1937, 586 (Erik Schaaper)). De vraag is of hiermee tevens een eind is gekomen aan de toepasselijkheid van de formule voor de verdeling van de waarde van de verhaalsobjecten tussen de zaaks- en privé-crediteuren en de gewezen commandiet in geval van faillissement van de enig behorend vennoot, c.q. de CV (HR 3 febr. 1956, *NJ* 1960, 120 (Hardy)). Ondanks dat de uitkomsten van het Erik Schaaper- en Hardy-arrest in de literatuur hevig werden betwist, heeft de Hoge Raad bij latere arresten voet bij stuk gehouden. De Hoge Raad had meer recent (in zijn arrest van 1 juli 1993, *NJ* 1993, 687 m.nt. Ma), uitdrukkelijk 'in het midden' gelaten of de CV+1 een afgescheiden vermogen heeft.

2. De casus

Voor zover hier van belang was de casus als volgt. Al dan niet in het kader van de vereffening van een CV met één behorend vennoot (B) (het lijkt erop dat de CV al ontbonden was alvorens de betreffende overnameovereenkomst werd gesloten), wordt de onderneming door middel van een activa-passiva transactie overgedragen aan koper (K). Van groot commercieel belang van deze onderneming is dat één van de werknemers van de CV in dienst zou treden van K. De desbetreffende medewerker probeert de situatie uit te buiten door een hoge financiële vergoeding voor zijn indiensttreding te verlangen. Dit is voor K onaanvaardbaar. In verband daarmee wordt de koop-

prijs fors verlaagd van NLG 400.000 naar NLG 100.000. Om te voorkomen dat K te eniger tijd alsnog zou profiteren van de diensten van de desbetreffende medewerker, wordt in de overnameovereenkomst een boetebeding opgenomen. Dit houdt in dat K en de te eniger tijd aan K gelieerde vennootschappen of ondernemingen, zich er van zullen weerhouden van de diensten van de betrokkene gebruik te maken op straffe van een boete van NLG 300.000.

Een aan K gelieerde onderneming maakt op enig moment toch gebruik van de diensten van de betreffende medewerker. B stelt vervolgens een vordering in tot betaling van de boete, maar doet dit niet op naam van de (ontbonden) CV. K stelt dat de CV de wederpartij was bij de overnameovereenkomst en dat daarom de vordering niet behoort te worden toegewezen. B is volgens K niet de rechthebbende op de vordering, aangezien deze zich in het vermogen van de (ontbonden) CV zou bevinden. De vordering diende derhalve in de naam van (ontbonden) CV te worden ingesteld.

Het hof had hieromtrent overwogen dat B, '(...) ofwel bevoegd (is) terzake van de vordering van de commanditaire vennootschap op te treden als behorend vennoot of zij is na ontbinding van die vennootschap de enig overgeblevene om de rechten en plichten voort te zetten en te vervullen.'

3. Hoge Raad

De Hoge Raad is van mening dat het hof aldus overwegende onvoldoende inzicht heeft gegeven in zijn gedachtengang.

'Zou het Hof beoogd hebben hiermee tot uitdrukking te brengen dat [B] als behorend vennoot of als vereffenaar bevoegd is de vordering namens de (ontbonden) commanditaire vennootschap geldend te maken, dan is deze overweging niet ter zake dienende, nu zij geen antwoord inhoudt op de vraag op grond waarvan [B] uit eigen hoofde tot de vordering gerechtigd is. Zou het Hof met de weergegeven overweging tot uitdrukking hebben gebracht dat de vordering wél aan [B] uit eigen hoofde toekomt, dan heeft het hetzij blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting, hetzij zijn oordeel onvoldoende gemotiveerd.' Vervolgens geeft de Hoge Raad aan zijn vroegere standpunt te hebben verlaten:

‘Het Hof is uitgegaan van een onjuiste rechtsopvatting indien het heeft geoordeeld dat een commanditaire vennootschap met één beherend vennoot geen afgescheiden vermogen kent en dat dit meebrengt dat de vennootschapsvorderingen tot het vermogen van de beherend vennoot behoren en dat deze vorderingen, ook na ontbinding van de commanditaire vennootschap, zonder meer kan instellen. In zoverre komt de Hoge Raad, mede op grond van de daarop uitgeoefende kritiek, terug van HR 3 februari 1956, NJ 1960, 120.’ (ro. 4.3)

De Hoge Raad vernietigt het arrest van het hof en verwijst het geding naar het Hof te Arnhem voor verdere behandeling en beslissing.

4. Commentaar

De kern van het probleem komt op het volgende neer. Tussen de vennoten van een VOF of een CV kan een vennootschappelijke goederengemeenschap bestaan. Of dit het geval is hangt af van het bepaalde in het vennootschapscontract en de wijze van eigendomsverkrijging. Indien er een dergelijke goederengemeenschap bestaat, kunnen zaakscrediteuren zich hier met voorrang op de privé crediteuren van de afzonderlijke vennoten verhalen (aldus de Hoge Raad in zijn arrest uit 1897, Boeschoten-Besier). Dit is een inbreuk die wordt gemaakt op het beginsel dat alle crediteuren gelijk zijn (*paritas creditorum*). Het resultaat hiervan is dat er sprake is van een ‘afgescheiden vermogen met derdenwerking’.

Tot voor kort had de CV+1 volgens de Hoge Raad echter geen afgescheiden vermogen met derdenwerking. Dit zou strikt genomen betekenen dat alle crediteuren gelijk in rang zouden zijn. Dit leidt tot de niet goed verklaarbare conclusie dat ingeval de CV+1 faillieert, de commanditair gelijkkelijk zou meedelen in de boedel, terwijl hij nu juist geacht wordt in dat geval zijn inbreng verspeeld te hebben. In het Hardy arrest werd een formule gegeven die ervoor zou moeten zorgen dat de zaakscrediteuren geen hinder zouden ondervinden van de vordering van de commanditair in geval van faillissement van de CV, c.q. de enig beherend vennoot. De formule werkt als volgt. Eerst wordt bepaald welk deel van de boedel aan de zaakscrediteuren toekomt. Dit wordt vastgesteld op basis van concurrentie met alleen de privé crediteuren. De vordering van de com-

manditair telt hierbij niet mee, aangezien deze hun commanditaire inbreng hebben verricht met het doel het verhaalsvermogen voor zaakscrediteuren te verhogen. Vervolgens wordt de rest van de boedel verdeeld tussen de privé crediteuren, met inbegrip van de commanditair. Deze formule is van meet af aan omstreden geweest. Immers, het is mogelijk dat slechts een deel van de vordering van de zaakscrediteuren wordt voldaan, terwijl de commanditair wel een deel van hun inbreng terugkrijgen. Dit strookt niet met de gedachte dat de commanditair hun inbreng risico-dragend in de CV hebben ingebracht ten behoeve van de onderneming van de CV. Daarnaast moeten de privé crediteuren dulden dat de commanditair met hen concurreren, terwijl laatstgenoemden geacht moet worden hun inbreng te hebben verspeeld, indien de onderneming failliet gaat. Indien de oorzaak van het faillissement tenslotte is gelegen in het feit dat de beherend vennoot in privé teveel schulden is aangegaan, zullen de commanditair vreemd opkijken dat hun inbreng, die bedoeld was ter versterking van de vermogenspositie van de onderneming, deels toekomt aan privé schuldeisers.

Aangezien in de onderhavige zaak de vordering uit hoofde van de overnameovereenkomst een zaaksvordering was (er was immers gehandeld met de (ontbonden) CV), behoort deze vordering volgens de Hoge Raad tot het afgescheiden vermogen van de ontbonden CV. Dit geeft mijns inziens op zich nog geen antwoord op de vraag wie rechthebbende is op de vordering. Uit de casus blijkt niet of een goederenrechtelijke gemeenschap tussen de vennoten heeft bestaan, waarin de vordering zou zijn gevallen. Indien komt vast te staan dat de vordering zich in een dergelijke gemeenschap bevindt, had B de vordering moeten instellen in zijn hoedanigheid van vereffenaar van de ontbonden CV of als deelgenoot in de gemeenschap van de ontbonden CV (art. 3:171 BW). B kon de vordering in dat geval slechts in eigen naam (en zonder vermelding van zijn hoedanigheid) instellen indien hij kon aantonen dat de betreffende vordering aan hem is geleverd in het kader van de verdeling van het vermogen van de ontbonden CV.

Waarschijnlijk vlak voordat de wetgeving ter zake grondig herzien zal worden, is de Hoge Raad op zijn schreden teruggekeerd. De CV+ 1 wordt nu ook geacht een afgescheiden vermogen met der-

denwerking te hebben. Mijns inziens is dit slechts praktisch mogelijk indien er een vennootschappelijke goederengemeenschap is gevormd of de CV+1 beschikt over een anderszins feitelijk afgescheiden vermogen. De Hardy formule is in die gevallen van tafel, omdat ofwel een aanwijsbaar deel van het vermogen van de beherende vennoot, ofwel de goederengemeenschap het zaaksvermogen vormt waarop apart verhaal mogelijk is en de Hoge Raad nu heeft bepaald dat deze feitelijke afscheiding derdenwerking heeft.

Een interessante vraag is mijns inziens of de toepassing van de Hardy formule nu tot het verleden behoort. In beginsel is dat inderdaad het geval, doch er zijn situaties denkbaar waarin zij toch nog bruikbaar lijkt. Ik denk hierbij aan (weliswaar uitzonderlijke) CV's waarbij geen vennootschappelijke goederenrechtelijke gemeenschap is gevormd en vermogen niet anderszins feitelijk afgescheiden is gehouden (bijvoorbeeld indien de geldelijke inbreng van de commanditair door vermenging tot het vermogen van de beherende vennoot is gaan behoren). In dergelijke gevallen is het praktisch onmogelijk een onderscheid te maken tussen het privé vermogen en het zaaksvermogen van de beherende vennoot. Er is dan geen feitelijk afgescheiden vermogen dat als verhaalsobject kan dienen. In deze gevallen kan men toch niet anders dan op deze omstreden formule terugvallen?

Nieuwsbrief Bedrijfsjuridische berichten is een uitgave van Kluwer BV

Bedrijfsjuridische berichten (Bb) is een tweewekelijkse nieuwsbrief. Bb verstrekt bondig en toegankelijk door deskundigen geselecteerde rechtsinformatie. Bb begeleidt opiniërend en voor de praktijk raadgevend de continue stroom aan juridisch nieuws op de terreinen verbintenissen- en contractenrecht, ondernemingsrecht, sociaal recht, zaken- en zekerheidsrecht, verzekerings- en vervoerrecht, faillissements- en procesrecht, bank- en effectenrecht, jaarrekeningenrecht, intellectueel en industrieel eigendomsrecht, mededingings- en orderingsrecht, telecommunicatie en media, informatica en recht, en internationaal privaatrecht.

Hoofredacteur

Prof. mr. J. Spier

Redactie

Aansprakelijkheidsrecht: *mr. drs. ir. T.F.E. Tjong Tjin Tai*, Pels Rijcken & Droogelever Fortuijn, Den Haag
Contractenrecht: *mr. J.B. Londonck Sluijk*, Houthoff Buruma, Amsterdam
Arbeidsrecht, sociale zekerheid, verzekeringsrecht:
mr. Chr.H. van Dijk, Kennedy Van der Laan, Amsterdam
Onrechtmatige daad, schadevergoeding: *prof. mr. C.E. du Perron*, hoogleraar Universiteit van Amsterdam
Bank- en effectenrecht: *prof. mr. W.A.K. Rank*, Katholieke Universiteit Nijmegen, NautaDutilh, Amsterdam
Intellectuele eigendom: *mr. E.P.A. Keyzer*, Allen & Overy, Amsterdam
Informatietechnologierecht: *mr. A.P. Meijboom*, Kennedy Van der Laan, Amsterdam

Medewerkers

Arbeidsrecht, sociale zekerheid, verzekeringsrecht: *mr. G.C. Boot*, Kennedy Van der Laan, Amsterdam
mr. D.M. Thierry, Wetenschappelijk Bureau Hoge Raad, Den Haag
Huurrecht bedrijfsruimte: *mr. J.K. Six-Hummel*, Boekel De Neer, Amsterdam
Telecommunicatierecht: *mr. A. Ottow*, Houthoff Buruma, Den Haag
mr. A.S.M.L. Prompers, Houthoff Buruma, Den Haag
Goederen- en faillissementsrecht: *mr. T.H.D. Struycken*, NautaDutilh, Amsterdam
Onrechtmatige daad, schadevergoeding: *mr. C.H. Sieburg*, Wetenschappelijk Bureau Hoge Raad, Den Haag
Mededingings- en orderingsrecht: *mr. L.E. J. Korsten*, SchutGrosheide, Amsterdam
mr. C.E.L. Bruins, Norton Rose, Amsterdam
Vennootschaps- en ondernemingsrecht: *mr. W.J.M. van Veen*, Vrije Universiteit, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Amsterdam

Redactiesecretariaat

Mr. D.M. Thierry, Maastrichtsestraat 106, 2587 XH Den Haag
tel. 070-3611167, te bereiken onder: email: dthierry@euronet.nl.

Uitgeverij: Kluwer, postbus 23, 7400 GA Deventer; tel. (0570) 673555.

Uitgever: P. Hunink

Bureau redactie: mw. C.C. Nijman, email: cnijman@kluwer.nl

Abonnementenadministratie: Kluwer, Afdeling klantcontacten, postbus 23, 7400 GA Deventer; tel. (0570) 673449; Automatische bestelling 0570-673511; fax 0570-691555; e-mail: juridisch@kluwer.nl.

Abonnementsprijs: € 245,28 incl. band, BTW en verzendkosten; losse nummers € 11,44.

Nieuwe abonnementen: Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan. Valt de aanvang van een abonnement niet samen met het kalenderjaar dan wordt over het resterende gedeelte van dat jaar een evenredig deel van de abonnementsprijs in rekening gebracht. Nieuwe abonnementen kunnen schriftelijk of telefonisch aan de uitgever (zie boven) of aan Libresso BV (0570) 673449 worden opgegeven.

Adreswijziging: Bij wijziging van tenaamstelling en/of adres verzoeken wij u de envelop met de gewijzigde gegevens op te sturen naar Kluwer

Beëindiging abonnement: Abbonnent kunnen schriftelijk tot drie maanden voor de aanvang van het nieuwe abonnementsjaar worden opgezegd. Bij niet-tijdige opzegging wordt het abonnement automatisch met een jaar verlengd.

Gebruik persoonsgegevens: Kluwer BV legt de gegevens van abonnees vast voor de uitvoering van de (abonnements-)overeenkomst. De gegevens kunnen door Kluwer, of zorgvuldig geselecteerde derden, worden gebruikt om u te informeren over relevante producten en diensten. Indien u hier bezwaar tegen heeft, kunt u contact met ons opnemen.

Leveringsvoorwaarden: Op al onze aanbiedingen en overeenkomsten zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden van Kluwer B.V., gedeponeerd ter griffie van de Rechtbank te Amsterdam op 6 januari 2003 onder depotnummer 3/2003. Een exemplaar van deze voorwaarden zal op eerste verzoek gratis worden toegezonden.

Advertentie-exploitatie

Voor adverteren in de juridische media van Kluwer kunt u contact opnemen met Marieke Denissen, tel.: 0570-648908.

ISSN 0922-0852

Citeerwijze: Bedrijfsjuridische berichten 2003, p. ...

KLUWER

Gisteren arbeidsrecht, vandaag huurrecht en morgen strafrecht...

Bestrijkt uw werkveld ook meerdere rechtsgebieden? En wilt u daarom een brede selectie aan wetgeving en jurisprudentie binnen handbereik hebben? Maar wel tegen een prijs die binnen uw budget past?

NIEUW!

GOED NIEUWS, WANT NU IS ER KWINTEZ!

Een dvd met wet- en regelgeving én jurisprudentie, onderling met elkaar verbonden, op alle rechtsgebieden, voor de meest voorkomende zaken.

KWINTEZ BIEDT U:

- alle wetgeving én (vanaf 1992) een brede selectie aan jurisprudentie^[*]
- op alle rechtsgebieden
- gekoppeld, dus direct doorklikken van wetgeving naar jurisprudentie en omgekeerd
- op één dvd, die 6 maal per jaar geactualiseerd wordt
- tegen een scherpe prijs

FLINKE INTRODUCTIEKORTING ÉN GRATIS DVD-SPELER

In de uitgebreide brochure leest u alles over de vele voordelen van Kwintez. Vraag 'm snel aan, want wanneer u vóór 30 juni 2003 een abonnement neemt ontvangt u een flinke introductiekorting én een gratis dvd-rom speler!

Kijk ook op: www.kluwer.nl/kwintez

Bel nu voor de uitgebreide brochure, een abonnement of een gratis en vrijblijvende demonstratie naar 0570-673449. Faxen (0570-691555) of e-mailen (juridisch@kluwer.nl) kan ook.

KLUWER

Postbus 23, 7400 GA Deventer

^[*]Aan de basis staan twee toptitels die zich ruimschoots bewezen hebben op het gebied van kwaliteit en betrouwbaarheid. De wetgeving is afkomstig van de Algemene Databank Wet- en regelgeving (ADW) inclusief historie; de jurisprudentie van de Juridische Bibliotheek.

Modellen voor de rechtspraak:

uw waterdichte bron, nu altijd en overal raadpleegbaar!

NU OOK ON LINE

Modellen voor de rechtspraak biedt u meer dan 1400 modellen en voorbeelddocumenten voorzien van uitgebreide toelichtingen en verwijzingen, die vrijwel het gehele Nederlands recht beslaan. Stuk voor stuk beproefde documenten die u veel tijd besparen en kostbare fouten helpen te voorkomen.

Nu ook on line!

Naast de bekende losbladige uitgave en de cd-rom zijn de Modellen nu ook on line verkrijgbaar. Dat betekent dat u de Modellen altijd en overal kunt raadplegen!

U kunt eenvoudig elk gewenst model op uw beeldscherm oproepen, invullen, exporteren naar uw tekstverwerker, volgens uw eigen huisstijl vormgeven, aanvullen en eventueel wijzigen. Bovendien vindt u bij elk model uitgebreide toelichtingen en verwijzingen naar andere relevante modellen en actuele bronnen. Gemakkelijker en sneller kan niet!

Ga snel naar www.juriforum.nl...

... want daar vindt u uitgebreide informatie over de Modellen on line (inclusief twee voorbeeldmodellen) en kunt u direct een abonnement nemen. Bellen, faxen of e-mailen kan natuurlijk ook.

Voor meer info over de Modellen voor de rechtspraak in losbladige vorm, op cd-rom of on line:

KLUWER

Postbus 23 - 7400 GA Deventer - T 0570-673449 - F 0570-691555
E juridisch@kluwer.nl - www.juriforum.nl

ONDERNEMINGSRECHT

Nederlands ondernemingsrecht in grensoverschrijdend perspectief

prof.mr. L. Timmerman, prof.mr. P. van Schilfgaarde, prof.mr. J.B. Huizink en
prof.mr. M.W. den Boogert

Congresbundel van het tweejaarlijkse congres van het Instituut voor Ondernemingsrecht te Groningen.

Thema is: Nederlands ondernemingsrecht in grensoverschrijdend perspectief.

Een zeer actueel thema op het moment van verschijnen van de dertiende EG-richtlijn. Specialisten brengen onderwerpen aan de orde zoals: openbare biedingen, minderheidsaandeelhouders versus meerderheidsaandeelhouders, monistisch bestuur, vereenvoudiging van het BV-recht, Societas Europea, grensoverschrijdende samenwerking tussen vrije beroepsbeoefenaren.

Uitgaven vanwege het Instituut voor Ondernemingsrecht, Rijksuniversiteit Groningen, deel 40
Omvang 202 pagina's, € 37,50. Seriekorting 20%, ISBN 90 268 4120 5, 1e druk, Kluwer, 2003

Prijzen zijn inclusief BTW. Prijswijzigingen voorbehouden. Ook verkrijgbaar via de boekhandel.

KLUWER

BESTELLEN? Ga naar de shop van www.kluwer.nl en zoek op ISBN. U kunt ons ook bellen (0570) 67 34 49, faxen (0570) 69 15 55 of e-mailen (juridisch@kluwer.nl).

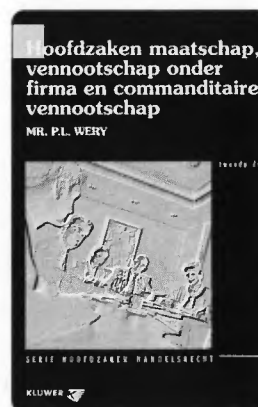
RECHTSPERSONENRECHT

Hoofdzaken maatschap, vennootschap onder firma en commanditaire vennootschap

Prof.mr. P.L. Wery

Het in december 2002 ingediende wetsvoorstel tot regeling van de personenvennootschappen in het Burgerlijk Wetboek is in zijn geheel in een bijlage bij deze tweede druk opgenomen. Daar het boek geldend recht wil weergeven is dat voorstel er niet in besproken met uitzondering van de voorgestelde regeling van de rechtspersoonlijkheid, waarop de auteur fundamentele kritiek uitoefent.

De drie vennootschappen worden behandeld volgens de bekende formule van de serie Hoofdzaken Handelsrecht: bondige uiteenzetting van het geldende recht, zorgvuldige selectie van arresten met weergave van de feiten en relevante overwegingen, en vrijwel zonder literatuurverwijzingen. Vooraf gaat een beknopt overzicht van de geschiedenis van het vennootschapsrecht in zijn geheel.

Hoofdzaken Handelsrecht

Omvang 152 pagina's, € 20,70. ISBN 90 130 0317 6, 2e druk Kluwer, 2003

Prijzen zijn inclusief BTW. Prijswijzigingen voorbehouden. Ook verkrijgbaar via de boekhandel.

KLUWER

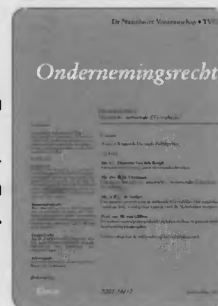
BESTELLEN? Ga naar de shop van www.kluwer.nl en zoek op ISBN. U kunt ons ook bellen (0570) 67 34 49, faxen (0570) 69 15 55 of e-mailen (juridisch@kluwer.nl).

Tijdschrift Ondernemingsrecht

Onder hoofdredactie van: Prof.mr. L. Timmerman

Het tijdschrift Ondernemingsrecht informeert u diepgaand over een breed spectrum van onderwerpen:

Ondernemingsrecht, Europees recht, economisch recht waaronder mededingingsrecht, sociaal recht, insolventierecht en fiscaal recht. Iedere aflevering bevat een column, artikelen, actualiteiten, commentaren op rechtspraak en boekbesprekingen. Per jaargang worden enkele wetgevingskronieken opgenomen.

Themanummer: De herziene dertiende EG-richtlijn

Actuele en juridisch-technische commentaren

Met bijdragen van Prof.mr. L. Timmerman (column: Waarom ik tegen de Dertiende Richtlijn ben), Mr. L.J. Hijmans van den Bergh (Informatievoorziening aan doelwitaandeelhouders), Mr.dr.s. R.M. Hermans (Uitkoop en het recht om uitgekocht te worden onder de dertiende EG-richtlijn), Mr. V.P.G. de Serière (Het nieuwe voorstel voor de dertiende EG-richtlijn. Het verplichte openbare bod: weerbarstige materie voor de Nederlandse wetgever) en Prof.mr. M. van Olfen (De nieuwe ontwerp dertiende EG-richtlijn en thans in gebruik zijnde beschermingsmaatregelen), alsmede het commentaar van de vakbonden op het richtlijnvoorstel.

Ondernemingsrecht verschijnt 17x per jaar, abo € 165,85 inclusief opbergband. Abonnementscode: ESK Themanummer, combinummer 16-17 € 13,76. Omvang 46 pagina's. Bij afname van meerdere exemplaren gelden speciale tarieven.

Prijzen zijn inclusief BTW. Prijswijzigingen voorbehouden.

KLUWER

BESTELLEN? U kunt ons ook bellen (0570) 67 34 49,
faxen (0570) 69 15 55 of e-mailen (juridisch@kluwer.nl).

Tijdschrift Ondernemingsrecht

Themanummer: Wetsvoorstel Personenvennootschappen

Onder hoofdredactie van: Prof.mr. L. Timmerman

Het tijdschrift Ondernemingsrecht informeert u diepgaand over een breed spectrum van onderwerpen: Ondernemingsrecht, Europees recht, economisch recht waaronder mededingingsrecht, sociaal recht, insolventierecht en fiscaal recht. Iedere aflevering bevat een column, artikelen, actualiteiten, commentaren op rechtspraak en boekbesprekingen. Per jaargang worden enkele wetgevingskronieken opgenomen.

Themanummer: Wetsvoorstel Personenvennootschappen

Actuele en juridisch-technische commentaren met bijdragen van:

Column:

Prof.mr. L. Timmerman: Wetsvoorstel Personenvennootschappen

Artikelen:

Prof.mr. L. Timmerman: De rechtspersoonlijkheid van de personenvennootschap

Prof.mr. J.B. Wezeman: Bevoegdheden, aansprakelijkheid en verhaal bij de personenvennootschap nieuwe stijl

Prof.mr. P.J. Dortmond: De besturende commanditaire vennoot; de openbare houdstervennootschap

Prof.mr. H. Beckman: Administratie en winst en verlies bij de personenvennootschap

Mr. H.E. Boschma: Algehele ontbinding, vereffening en verdeling van personenvennootschappen

Mr. F.B.J. Grapperhaus: De uittredende vennoot in het nieuwe wetsvoorstel voor de vennootschap

Mr. C.W. de Monchy: Nieuwe omzettingen in het vennootschapsrecht

Ondernemingsrecht verschijnt 17x per jaar, abo € 165,85 inclusief opbergband. Abonnementscode: ESK

Themanummer, combinummer 16-17 € 13,75. Omvang 56 pagina's.

Bij afname van meerdere exemplaren gelden speciale tarieven.

Prijzen zijn inclusief BTW. Prijswijzigingen voorbehouden.

KLUWER

BESTELLEN? U kunt ons ook bellen (0570) 67 34 49,
faxen (0570) 69 15 55 of e-mailen (juridisch@kluwer.nl).